

Prima instanță: Judecătoria Ungheni, sediul Central, judecător – L. Dașchevici
Instanța de apel: Curtea de Apel Bălți, judecători – S. Procopciuc, E. Grumeza, A. Garbuz

ÎNCHEIERE

28 martie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecător – Svetlana Filincova

Judecători – Dumitru Visternicean, Nicolae Craiu

examinând admisibilitatea recursului declarat de Biroul Vamal Centru,
în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată înaintată de SA „Cardinal-Plus” către Biroul Vamal Centru, intervenient accesoriu ÎS „Administrația de Stat a Drumurilor” privind anularea deciziei de regularizare nr. 31 din 28.06.2016,
împotriva deciziei Curții de Apel Bălți din 19 decembrie 2017, prin care s-a respins apelul declarat de Biroul Vamal Centru, fiind menținută hotărârea Judecătoriei Ungheni, sediul Central din 13 martie 2017,

c o n s t a t ă :

La data de 07 septembrie 2016, SA „Cardinal-Plus” s-a adresat cu cerere de chemare în judecată către Biroul Vamal Ungheni, succesor în drepturi și obligații civile Biroul Vamal Centru, privind anularea deciziei de regularizare nr. 31 din 28.06.2016.

În motivarea cererii de chemare în judecată a invocat că, potrivit deciziei de regularizare nr. 31 din 28.06.2016, emisă de Biroul Vamal Centru, SA „Cardinal-Plus” a fost obligată la achitarea obligației vamale în mărime de 30660,37 lei pentru marfa importată (bitum rutier), conform declarației vamale nr.6504i441 din 07.06.2016. Consideră că decizia respectivă este incorectă, nu corespunde prevederilor legale, și este pasibilă de a fi anulată din următoarele considerente.

Acordul de împrumut nr.45094, semnat la data de 28 iunie 2013 între Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare și Republica Moldova, conform Hotărârii Guvernului nr.246 din 08.04.2010, cu modificările ulterioare, este inclus în Lista împrumuturilor și granturilor din contul cărora vor fi importate sau achiziționate mărfuri (lucrări, servicii) scutite de plata taxei vamale, taxei pentru efectuarea procedurilor vamale, accize și impozite la cota zero a TVA. Conform Acordului menționat, o parte din mijloacele financiare sunt destinate pentru lucrările de reabilitare a drumului național R14 Bălți-Sărăteni, km 26+600 - km

38+300, km 43+000 - km 61+000 și Podul la km 64+756.

În rezultatul desfășurării licitației competitive internaționale, ÎS „Administrația de Stat a Drumurilor” a adjudecat companiei SA „MSF Engenharia” (Portugalia) contractul nr. RSP/W6/01-02 Sectorul 1: RSP/W6/01 „Reabilitarea drumului național R14 Bălți-Sărăteni, km 26+600 - km 38+300” și Sectorul 2: RSP/W6/02 „Reabilitarea drumului național R14 Bălți-Sărăteni, km 43+000 - km 61+000 și Podul la km 64+756”, semnat la data de 02.03.2015.

Menționează reclamantul că SA „MSF Engenharia” (Portugalia) activează pe teritoriul Republicii Moldova prin intermediul reprezentantului său local SRL „MSF Inginerie & Construcții” (Moldova), conform Contractului de colaborare nr.001/2015, semnat între aceste două companii la data de 17.07.2015, iar ultima a încheiat cu compania SA „Cardinal-Plus” la data de 16.11.2015 contractul nr.08/B de vânzare-cumpărare a bitumului rutier 50/70 sau 70/100, în cantitate de 9000 tone și în valoare totală estimativă de 3060000 EUR (cota zero a TVA).

În conformitate cu scrisoarea nr.5101208/E/0242 din 03.02.2016, inginerul SRL „MSF Inginerie & Construcții” (Moldova) a solicitat confirmarea procurării parțiale a bitumului rutier 70/100 în cantitate de 3000 tone și în valoare totală estimativă de 1020000 EUR (cota zero a TVA), iar la 01.03.2016 a primit confirmarea de la ÎS „Administrația de Stat a Drumurilor” referitor la căderea sub incidența HG nr. 246 din 08.04.2010 cu modificările ulterioare, a Contractului cu nr.08/B din 16.11.2015, semnat de către SA „Cardinal-Plus” și SRL „MSF Inginerie & Construcții” (Moldova) pentru procurarea de bitum rutier, iar pct. 2 al HG nr. 246 din 08.04.2010 stabilește că, Serviciul Vamal, în conformitate cu legislația vamală și fiscală, va vămui mărfurile importate (inclusiv prin intermediari), destinate realizării proiectelor respective, fără perceperea taxei pe valoarea adăugată, accizelor, taxei vamale și a taxei pentru efectuarea procedurilor vamale.

Astfel, la data perfectării declarației vamale nr. 6504i441 din 07.06.2016, organul vamal avea la dispoziție următoarele acte:

a) contractul de vânzare-cumpărare a bitumului nr.5/z/2016, încheiat între SA „Cardinal-Plus” și compania „ORLEN-Asfalt” (Polonia);

b) contractul de furnizare a bitumului rutier nr.08/B din 16.11.2015, încheiat între SRL „MSF Inginerie & Construcții” (Moldova) și SA „Cardinal-Plus”;

c) scrisoarea nr. MSF/039/7/371/16 din 03.06.2016, prin care compania SRL „MSF Inginerie & Construcții” (Moldova) confirmă selectarea companiei SA „Cardinal-Plus” în calitate de furnizor exclusiv de bitum rutier în urma unei analize minuțioase pe piață a furnizorilor locali și în urma procesului de tender;

d) scrisoarea nr.08-11/398 din 01.03.2016, prin care se confirmă: denumirea acordului guvernamental sub incidența căruia cade proiectul de asistență tehnică sau investițională – Acordul de împrumut nr.45094, semnat la data de 28.06.2013

între BERD și Republica Moldova; denumirea proiectului de asistență tehnică sau investițională – Lucrările de reabilitare a drumului național R14 Bălți-Sărăteni, km 26+600 - km 38+300, km 43+000- km 61+000 și Podul la km 64+756; denumirea beneficiarului proiectului de asistență tehnică sau investițională – ÎS „Administrația de Stat a Drumurilor”; confirmarea procurării parțiale a bitumului rutier în cantitate de 3000 tone în valoare totală estimativă de 1020000 EUR (cota zero a TVA);

e) alte documente, fapt dovedit prin borderoul documentelor anexate la declarația vamală, confirmat prin ștampila colaboratorului vamal.

Suplimentar, în temeiul solicitărilor organului vamal, în adresa Biroului Vamal Ungheni prin fax a fost expediată scrisoarea nr. 08-11/1570 din 06.07.2016 a ÎS „Administrația de Stat a Drumurilor”, adresată birourilor vamale Ungheni și Leușeni, prin care, încă o dată se confirmă faptul că, contractul de procurare a bitumului rutier nr.08/B din 16.11.2015, încheiat între companiile SRL „MSF Inginerie & Construcții” (Moldova) și SA „Cardinal-Plus”, cade sub incidența HG nr.246 din 08.04.2010 (aplicarea cotei zero a TVA pentru procurarea bitumului rutier în scopul implementării contractului nr. RSP/W6/01-02 din 02.03.2015).

Drept confirmare a celor relatate servesc prevederile pct. 3 din Regulamentul privind modul de aplicare a cotei zero a TVA la livrarea pe teritoriul țării a mărfurilor și serviciilor destinate proiectelor de asistență tehnică și proiectelor de asistență tehnică investițională, precum și la importul serviciilor destinate acestora (anexa 3 la HG nr.246 din 08.04.2010), care stipulează că, furnizorii autohtoni - subiecți ai impunerii cu TVA livrează pe teritoriul țării mărfuri și servicii la cota zero a TVA: a) donatorilor, implementatorilor sau beneficiarilor proiectului; b) contractorilor, contractați de subiecții menționați la litera a) a prezentului punct, pentru prestarea serviciilor (executarea lucrărilor) destinate realizării proiectelor, și subantreprenorilor acestora.

Documente confirmative de efectuare a livrărilor la cota zero a TVA servesc: lista proiectelor, aprobată de Guvern, în care este indicat proiectul pentru care se efectuează livrarea cu aplicarea cotei zero a TVA; scrisoarea emisă pe blanchetă oficială de către donator, implementator sau beneficiar (în cazul dat ÎS „Administrația de Stat a Drumurilor”) în care va fi indicat subiectul căruia i se va efectua livrarea și în care se va face trimitere la proiectul de asistență tehnică sau investițională, specificat în anexele nr. 1 și nr.2 la prezenta hotărâre. La cota zero a TVA se impozitează importul serviciilor destinate realizării proiectelor, efectuat de către subiecții indicați la literele a) și b) din prezentul punct.

Astfel, în temeiul prevederilor legale pentru aplicarea cotei zero a TVA la importul de bitum rutier erau necesare următoarele documente:

a) indicarea proiectului – Acordul de împrumut nr.45094, semnat la

28.06.2013 între BERD și Republica Moldova, care se regăsește aprobat în HG nr.246 din 08.04.2010, cu modificările ulterioare;

b) scrisoarea ÎS „Administrația de Stat a Drumurilor” nr.08-11/398 din 01.03.2016, prin care s-a indicat că bitumul rutier pe acest proiect urmează a fi livrat de SA „Cardinal-Plus” către SRL „MSF Inginerie & Construcții” (Moldova).

Aceste documente precum și altele, la momentul efectuării importului, se aflau în posesia organului vamal.

Susține reclamanta că, potrivit datelor din CMR nr.100050787 A/A, bitumul rutier importat de către SA „Cardinal-Plus” conform declarației vamale 6504i441 din 07.06.2016, a fost deja livrat către SRL „MSF Inginerie & Construcții” (Moldova), fapt confirmat prin semnătura și ștampila agentului economic menționat la rubrica 24 a CMR-ului în cauză.

În scopul soluționării problemei în cauză, la data de 23.06.2016 reclamanta a făcut interpelări către Ministerul Finanțelor, Ministerul Transporturilor și Serviciul Vamal, prin care a solicitat răspuns oficial la următoarele întrebări: 1) dacă importul de bitum rutier, efectuat de către SA „Cardinal-Plus” pentru proiectul menționat, cade sub incidența Hotărârii Guvernului nr.246 din 08.10.2010; 2) dacă se aplică facilități fiscale și vamale la importul de bitum rutier, efectuat de SA „Cardinal-Plus”, destinat proiectului respectiv.

Prin răspunsul cu nr.14/4-06/228 din 19.07.2016, Ministerul Finanțelor a confirmat faptul că importul de bitum rutier, efectuat de SA „Cardinal-Plus”, cade sub incidența HG nr.246 din 08.10.2010, și a menționat faptul că, scrisoarea oficială a instituției beneficiare (ÎS „Administrația de Stat a Drumurilor”) nr.08-11/398 din 01.03.2016 nu este întocmită corespunzător, deoarece nu este indicat numărul și data facturii (invoice) în baza căreia se va efectua importul, valoarea și cantitatea mărfurilor.

Astfel, reclamanta consideră că atât Ministerul Finanțelor, cât și Serviciul Vamal, interpretează eronat prevederile HG nr.246 din 08.10.2010, deoarece prevederile pct. 3 din Regulamentul privind modul de aplicare a cotei zero a TVA nu prevede indicarea în scrisoarea oficială a instituției beneficiare a numărului și a datei facturii (invoice) în baza căreia se va efectua importul, așa cum pretind instituțiile în cauză.

Din aceste motive, Decizia de regularizare este întocmită cu grave încălcări a Ordinului Serviciului vamal nr.333-0 din 31.07.2014 „Cu privire la formularul, modul de completare și utilizare a deciziei de regularizare”.

Astfel, conform Instrucțiunii privind completarea formularului deciziei de regularizare, rubrica 5 a deciziei de regularizare „Temeiul legal” se completează cu indicarea obligatorie a referinței din actul legislativ și/sau actul normativ, care nu a fost respectat de către plătitorul vamal, și/sau dispoziția din actul legislativ și/sau

normativ, care a stat la baza apariției obligației vamale sau a necesității întreprinderii unor acțiuni de regularizare în cadrul măsurilor de politică economică. Însă, Biroul Vamal Ungheni, în decizia de regularizare contestată la rubrica „Temeiul legal”, s-a limitat să indice doar HG nr.246 din 08.04.2010 și unele articole din Codul Vamal, fără a indica concret care prevederi ale HG nr.246 nu au fost respectate, astfel încălcându-se prevederile legale de completare a deciziei de regularizare.

În scopul soluționării prealabile a litigiului în cauză, reclamanta s-a adresat Serviciului Vamal cu o contestație, prin care a solicitat anularea Deciziei de regularizare nr. 31 din 28.06.2016. Prin răspunsul nr. 28/11-12264 din 10.08.2016, Serviciul Vamal a respins contestația pe motiv că, în scrisorile ÎS „Administrația de Stat a Drumurilor” nr. 08-11/1570 din 06.07.2016 și nr. 08-11/398 din 01.03.2016, nu este indicat numărul și data facturii comerciale în baza căreia a fost importată marfa indicată în declarația vamală nr.6504i441 din 07.06.2016, iar o altă scrisoare de confirmare nu a fost prezentată.

SA „Cardinal-Plus” a obținut de la ÎS „Administrația de Stat a Drumurilor” scrisoarea de confirmare cu nr. 08-11/1968 din 15.08.2016, adresată Biroului Vamal Ungheni, în care este indicat numărul facturii (invoice), cantitatea și valoarea bitumului rutier importat de către SA „Cardinal-Plus”, conform declarației vamale nr.6504i441 din 07.06.2016, însă obținerea acestei scrisori a durat o perioadă îndelungată, deoarece organele abilitate - Ministerul Finanțelor și Serviciul Vamal au dat răspuns la limita examinării demersului din 23.06.2016, ca mai apoi ÎS „Administrația de Stat a Drumurilor” să examineze răspunsurile respective și să emită scrisoarea de confirmare nr.08-11/1968 din 15.08.2016. Prin urmare, cerințele înaintate de către Biroul Vamal Ungheni în ceea ce privește conținutul scrisorii ÎS „Administrația de Stat a Drumurilor”, au fost îndeplinite.

Astfel, reclamanta SA „Cardinal-Plus” a solicitat anularea deciziei de regularizare nr. 31 din 28.06.2016, emisă de Biroul Vamal Ungheni.

Prin încheierea Judecătoriei Ungheni, sediul Central din 20.02.2017, a fost atrasă în proces în calitate de intervenient accesoriu ÎS „Administrația de Stat a Drumurilor”.

Prin hotărârea Judecătoriei Ungheni, sediul Central din 13 martie 2017, acțiunea înaintată de SA „Cardinal-Plus” a fost admisă, fiind anulată decizia de regularizare nr. 31 din 28.06.2016.

Prin decizia Curții de Apel Bălți din 19 decembrie 2017, s-a respins apelul declarat de Biroul Vamal Centru, fiind menținută hotărârea Judecătoriei Ungheni, sediul Central din 13 martie 2017.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a reținut că, la soluționarea pricinii au fost stabilite pe deplin circumstanțele care au importanță pentru judecarea cauzei în fond. Astfel, Curtea de Apel Bălți a reținut drept corectă constatarea instanței de

fond referitor la faptul că cerințele Biroului Vamal depășesc cadrul legal specificat în pct. 3 din anexa nr. 3 la HG nr.246 din 08.04.2010, dat fiind faptul că cerința acestuia ca scrisoarea ÎS „Administrația de Stat a Drumurilor” să conțină numărul și data facturii comerciale (invoice) în baza căreia se va efectua importul, valoarea și cantitatea mărfurilor importate, contractul și factura cu antreprenorul extern, or, documentele necesare în vederea aplicării cotei zero a TVA au fost prezentate organului vamal, prin urmare actul administrativ contestat – Decizia de regularizare nr.31 din 28.06.2016, este emis cu încălcarea prevederilor legii, ceea ce generează admiterea acțiunii. Cerințele speciale ale organului vamal față de scrisorile de confirmare emise de ÎS „Administrația de Stat a Drumurilor”, cu trimitere la circulara Serviciului Vamal nr.243-c din 17.05.2013, nu sunt opozabile SA „Cardinal-Plus”, or, în conținutul circularii se specifică că este pentru uz intern, fapt ce denotă imposibilitatea părților de a cunoaște cerințele acesteia.

La data de 31 ianuarie 2018, Biroul Vamal Centru a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea integrală a deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care acțiunea înaintată de SA „Cardinal-Plus” să fie respinsă.

În motivarea recursului, a indicat că instanța de apel a aplicat eronat normele de drept material și procedural. Astfel, instanțele inferioare au interpretat eronat prevederile pct. 3 din anexa 3 la Hotărârea Guvernului nr. 246, deoarece potrivit scrisorii prezentate de beneficiarul proiectului, ultimul confirmă o livrare pe teritoriul țării, evidențiind o tranzacție dintre doi agenți economici autohtoni, circumstanțe contrare datelor prezentate organului vamal la momentul vămuirii mărfii. Din aceste motive, aplicarea facilităților fiscale a fost neîntemeiată, fapt care a dus la întocmirea deciziei de regularizare nr. 31 din 28.06.2016.

La data de 07 martie 2018, SA „Cardinal-Plus”, prin intermediul avocatului Popil Angela, a depus referință la cererea de recurs, solicitând respingerea acesteia.

Analizând temeiurile invocate în cererea de recurs în raport cu materialele pricinii și prevederile legale, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul declarat de către Biroul Vamal Centru, neîntemeiat și care urmează a fi declarat inadmisibil, din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 434 CPC, termenul de declarare a recursului este de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale. Alineatul (2) al aceluiași articol prevede că termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Potrivit materialelor cauzei, decizia Curții de Apel Bălți a fost pronunțată la 19 decembrie 2017, fiind expediată participanților la proces la data de 12 ianuarie 2018 (f.d. 242, vol. I), și recepționată de Biroul Vamal Centru la data de 17 ianuarie 2018 (f.d. 243, vol I). Astfel, având în vedere faptul că recursul declarat

împotriva deciziei Curții de Apel Bălți din 19 decembrie 2017 a fost depus la 31 ianuarie 2018, în conformitate cu art. 434 Codul de procedură civilă, acesta se consideră declarat în termen.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) CPC, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural prevăzute de art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

În conformitate cu art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

În conformitate cu art. 440 alin. (1) CPC, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Dat fiind faptul că temeiurile de declarare a recursului împotriva deciziei curții de apel, prin prisma prevederilor secțiunii a 2-a a capitolului XXXVIII al Codului de procedură civilă, sunt strict delimitate de art. 432, Completul reține că reieșind din prevederile art. 437 alin.(1) lit. f) CPC, în sarcina recurentului este impusă obligația delimitării esenței, temeiului și argumentării acelei/acelor încălcări esențiale și/sau a acelor circumstanțe ce indică la aplicarea eronată a normelor de drept material sau procedural, și care ar dicta necesitatea declarării recursului ca fiind admisibil.

În speță, însă criticile invocate de recurent nu pot duce la admisibilitatea recursului, ori acestea nu pot fi reținute prin prisma art. 432 CPC, în condițiile în care se insistă în mod exclusiv asupra reaprecierii circumstanțelor cauzei, în detrimentul evidențierii ilegalității soluției instanței de apel.

Acest fapt denotă caracterul declarativ al recursului, fiind lipsit de esență, care evidențiază simplul fapt al dezacordului recurentului cu soluția dată de instanța de apel, precum și lipsa temeiurilor legale de declarare a recursului, având în vedere faptul că, rolul exclusiv al recursului este de a asigura efectuarea unui control de legalitate a deciziei atacate în baza temeiurilor legale de declarare a recursului strict prevăzute de art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Abordarea recurentului, în speță, însă evidențiază în mod clar dezacordul acestuia cu soluția dată de instanța de apel, iar argumentele recursului nu permit identificarea omisiunilor sau erorilor care ar impune declararea acestuia ca fiind admisibil.

Prin prisma jurisprudenței CtEDO, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri, trăsătură distinctivă care nu este

evidențiată în cererea de recurs declarată de Biroul Vamal Centru.

Astfel, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată lipsa temeiurilor care ar dicta necesitatea declarării recursului ca fiind admisibil.

În conformitate cu art. 270, 431 alin. (2), art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) CPC, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Biroul Vamal Centru.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
Judecător

Svetlana Filincova,

Judecători

Dumitru Visternicean,

Nicolae Craiu